

Pieni pöllö

Lene Mayer-Skumanz / Salvatore Sciascia
Käännös Ulla Nakari (käänös)

Asuipa kerran kauan aikaa sitten, kun eläimet ja ihmiset puhuivat vielä samaa kieltä, pieni pöllö metsässä unelmavuorten takana. Se oli nuorin kuudesta sisaruksesta ja oli lähtemässä viimeisenä vanhassa puussa olevasta kotionkalosta.

Pöllövanhemmat opettivat sille, miten lennetään, pyydystetään hiiriä ja otetaan aurinkokylpyjä. Sitten ne sanoivat: "Rohkeutta vain, pieni pöllö! Katsele maailmaa!"

"Enkö ole siihen vielä liian pieni?", pieni pöllö kysyi.

Pöllövanhemmat naksuttivat nokkiaan ja sanoivat lempeästi: "Suuri-pöllö-joka-on-luonut-kaiken suojelee sinua matkallasi! Ja säännöthän tiedät: Tapa ruokasi niin nopeasti, ettei se tunne mitään tuskaa, lentämällä, silloin se maistuu myös paremmalta. Iloitse jokaisesta valonsäteestä, aivan heikostakin. Ja mitä pitkien matkojen lentämiseen tulee...

no jaa: lentämistä harjoitellaan enempiä siihen ei voi sanoa."

Pieni pöllö nytkäytteli päätään joka puolelle ja tarkasteli vanhempiaan ja kotipuutaan vielä kerran. Se päästeli kaikenlaisia pikkupöllömäisiä ääniä hyvästiksi, levitti sitten siipensä ja lensi pois.

Unelmavuorten takana oleva metsä oli suuri ja täynnä eläimiä. Kun pieni pöllö oli lentänyt jonkin aikaa, se havaitsi eräällä aukiolla kallioisen kukkulan. Se laskeutui sen sammaleiselle huipulle, katseli matalalla olevaa aurinkoa ja iloitsi. Sen alapuolella olevalla kivellä, joka oli vielä lämmin auringosta, makaili villikissa. Neljä mustaa raitaa kulki sen nenästä otsalle. Sen tuuhea pyöröraitainen häntä nytkähteli hiljalleen, kun se kohotti päätään ja kohdisti katseensa pieneen pöllöön. "Pöllö! Tulet juuri sopivaan aikaan. Vastaa minulle: Kuinka Suuri - Villikissa-joka-on-luonut-kaiken voi sallia, että on kissoja, jotka antavat kesyttää itsensä?" "Kuinka, kuinka?", pieni pöllö sammalsi yllättyneenä. "Eilen illalla juoksin pitemmälle kuin koskaan ennen - aina purolle asti, joka kohisee unelmavuorten rinteitä alas. Siellä näin naisen ja kivisen ihmisrakennuksen ja kaikkialla tuoksui hyviltä lihavilta kotkottajilta. Mutta minä olin kyläinen ja halusin vain katsella vähän kauempaa... Rakennuksen edustalla istui ihminen, joka piteli sylissään kissaa ja paijasi sitä. Kissa ei purrut eikä raapinut, vaan kehräsi. Minulle tuli kylmät väreet selkäkarvoihini. Että antaa koskea itseään - mrr!

Kuinka se on mahdollista?"

Pieni pöllö hätkähti, nytkäytti päätään ja sirkutti: "Kuinka minä voin tietää sen?" Villikissa kohottautui, sen pyöröraitainen häntä paisui ja jäykistyi. Sen silmät leiskuivat vihreinä ja keltaisina.

"Sinä kysyt sitä?", se sähähti. "Sinähän olet pöllö! Pöllöt ovat viisaita ja tietävät vastaukset maailman kysymyksiin!" "Sitä minä en ole tiennyt", pieni pöllö sanoi pelästyneenä. "Miksi sitten olet olemassa?", villikissa sähisi. "Häpeä ja katsokin, että menet matkoihisi!"

Pieni pöllö oli niin ymmällään, että levitti siipensä ja lensi pois.

Se löysi korkearunkoisen ja leveälatvaisen puun, joka loisti laskevan auringon valossa. Pieni pöllö laskeutui alimmalle oksalle ja yritti miettiä.

Silloin alhaalta maasta päin kuului raskaitten siipien suhinaa, äänekkästä ritinää ja rätinää ja siinä samassa riikinkukko istahti pienen pöllön viereen. Oksa taipui sen painosta.

"Onnistuipa taas kerran!", riikinkukko voihkaisi. "Joka ilta ennen nukkumaan menoa sama voimanponnistus! Miksi en osaa lentää yhtä hyvin kuin juosta? - Hei, kuka kyyhöttää siinä?"

Pikkuinen, kuulehan, tämä on MINUN unipuuni!"

"Anteeksi", pieni pöllö kähisi. Riikinkukko pöyhisteläi komeita sulkiaan ja sanoi: "Ai, pöllö äänestä päätellen. Sehän sopii mainiosti." Se järjesteli laahuspystystään ja riiputti sen sitten pystysuoraan maata kohti.

Sitten se jatkoi: "Minulla on yksi kysymys, joka ei anna minulle rauhaa. Miksi Suuri-riikinkukko-joka-on-luonut-kaiken on kasvattanut niin harvoja unipuuta minun laisilleni?"

"Äh-äh-kuinka?", pieni pöllö henkäisi.

"No, sinähän näet, miten pitkä pystö minulla on", riikinkukko sanoi. "Voin levittää sen pyöreäksi. Mutta jos haluan nukkua turvallisesti, se aiheuttaa minulle vaikeuksia. Vain erittäin korkeat puut, joissa on korkealla ylhäällä vaakasuorat oksat, sopivat minulle. Niitä on tässä metsässä liian vähän!"

"Sinullahan on tämä puu tässä?", pieni pöllö kuiskasi. "Haluaisin tehdä valintani kolmen tai neljän puun välillä", riikinkukko huudahti. "Siis vastaa minulle: Miksi siitä ei ole huolehdittu?" "Sitä en tiedä", pieni pöllö vastasi.

Riikinkukko kumarsi päätään, niin että sen sininen sulkakruunu melkein kosketti pienen pöllön rintahöyheniä. "Sitä et tiedä? Miksi et tiedä sitä? Pöllöthän tietävät vastaukset kaikkiin maailman kysymyksiin!" "Minä en ole myöskään tiennyt, että se on maailman kysymys", pieni pöllö tunnusti. "Pieni tyhmeliini, sitten et olekaan oikea pöllö!" riikinkukko vaakkui. "Häpeä ja katsokin, että lennät tiehesi." Pelästyneenä pieni pöllö lensi eteenpäin.

Se löysi kallion, jossa oli pieni luola ja istahti erääseen syvennykseen lepäämään ja miettimään. "Minkätakia minun pitää hävetä?", se ajatteli itsekseen. "Miksi minun pitää tietää vastaukset maailman kysymyksiin? Miten villikissa voi puhua Suuresta-villikissasta-joka-on-luonut-kaiken ja riikinkukko Suuresta-riikinkukosta-joka-on-luonut-kaiken, kun kuitenkin Suuripöllö on luonut kaiken?"

Aurinko oli laskenut unelmavuorten taakse. Läntisellä taivaalla iltatähti loisti ja kuu nousi hitaasti puitten latvojen ylle. Sen säteet tavoittivat myös kalliiossa olevan luolan ja pieni pöllö iloitsi hopeisesta valosta.

"Aika lähteä lentämään!", joku ääni piipitti sen takana. "Mikä leuto yö! Kiitos siitä Suurelle-lepakolle-joka-on-luonut-kaiken!"

Pieni pöllö käänsi nopeasti päätään ja havaitsi lepakon, joka roikkui kallionseinämästä pääalaspäin. Takajalkojensa varpailla ja molemmilla peukalonkynsillään se oli takertunut lujasti kallioon. Nyt se levitti hiukan lentonahkaansa, jotta voisi rasvata sitä. Kielellään se keräsi öljymäistä nestettä, jota valui nenänreikien yläpuolella olevasta aukosta ja levitti sitä vikkelästi koko nahalle. "Hyi, se haisee!", pieneltä pöllöltä pääsi vahingossa.

"Se haisee voimakkaasti!", lepakko myönsi. "Siksi en kelpaa sinulle ruoaksi, kulta. Sinähän olet pöllö, vai mitä?" "Kyllä, mutta vain pieni, ehkäpä en olekaan oikea pöllö...!" "Ts-ts-ts, pöllö on pöllö ja pöllöt tietävät vastaukset maailman kysymyksiin", lepakko sanoi.

"Minulla olisi yksi kysymys, kulta."

Lepakko siirtyi seinämää myöten syvennyksen reunalle ja riippui nyt pienen pöllön kasvojen edessä. "Katso kuinka kekseliäästi minut on luotu", se piipitti, "hienosti varustettu joka

tarkoitukseen! Löydän ruokahyttyseni pimeimpänäkin yönä. Minä huudan niille ja kun kaiku vastaa, liitelen niiden luo ja nappaan kiinni. Vain yksi asia huolestuttaa minua: Pystyn saamaan joka vuosi vain yhden poikasen. Perhoset ja koit saavat monta monta munaa, siiliemon perässä taapertelee iso joukko pikkusiilejä ja ketulla on vähintään kolme pentua. Miksi Suuri-lepakko-joka-on-luonut-kaiken suo minulle vain yhden poikasen?" "Sitä en tiedä", pieni pöllö vastasi. Lepakko keinui hämmästyneenä edestakaisin. "Sitä et tiedä?" - Kuinka voin uskoa sen?" "Minä en tiedä sitä", pieni pöllö toisti ja voihkaisi vapisten huolesta. "Kuka sen sitten tietää, jos sinä et tiedä sitä?", lepakko kysyi surullisena. "Ehkä näet yksinkertaisesti liian vähän vaivaa miettiessäsi; pitääkö paikkansa? Tuletko takaisin, kun olet löytänyt vastauksen?" Pieni pöllö nyökytteli päätään innokkaasti. "Hyvä", lepakko piipitti, levitti lentonahkansa ja leijaili yön pimeyteen. Sen nopeat, kimeät huudot värisyttivät ilmaa. Luolan pimennosta tuli vielä useita muita lepakoita sen perässä. Pieni pöllö katseli niiden perään, kun ne leijailivat ristiin rastiin kuun valossa.

Huolestaan huolimatta pieni pöllö huomasi, kuinka nälkäiseksi se oli tullut. Se vietti yönsä metsästäen ja tappoi ruokahiirensä nopeasti kuin salama. Kun se oli niin kylläinen, ettei saanut enää palaakaan alas, se sanoi eräälle hiirelle, jonka se kuuli rapistelevan maan alla: "Sinä hiiri siellä alhaalla, vastaa minulle: Mikä mahtava olento on luonut sinut, minut ja kaiken muun?"

Jonkin ajan kuluttua kuului eräästä maankolosta piipitystä: "Suuri-hiiri, kukapa muu? Senhän tiedät tarkalleen, sinä vanha kaikentietäjä! Miksi kysyt minulta noin ovelasti? Haluatko houkutella minut kolostani? Sinunkaltaisesi ovat syynä siihen, että meitä on aina vain vähemmän. Kunpa tietäisin, miksi teitä pöllöjä ei ole luotu ruohonsyöjiksi!" "Tai jyvänsyöjiksi - ", pieni pöllö puuskahti. "Ehei, jyvät kuuluvat meille", hiiri piipitti jo etäämpnä ja sitten tuli hiljaisuus.

Pieni pöllö lensi eteenpäin ja etsi itselleen korkean puunlatvan lepopaikakseen. "Huu-huu-huu, en ole mikään kaikentietäjä", se uikutti. "Olen enminkääntietäjä, sen tiedän varmasti." Syvällä sen alapuolella harmaa pyöröraitahäntäinen varjo vilahti ohi. "Katsohan moista!", ääni murisi. "Pieni pisara tietoa, ohutta kuin partakarva, on jo olemassa." Pieni pöllö nytkäytteli päätään joka puolelle "Minä aion oppia", se puuskahti ja nukahti.

Kun aamurusko säteili lehtien lomassa, pieni pöllö oli jälleen pirteä ja iloitsi punertavista säteistä. "Mitähän kaikkea tulen tänään löytämään ja oppimaan?", se kyseli itsekseen. Se levitti siipensä ja lensi äänettömästi ja nopeasti aamuisen metsän yli unelmavuoria kohti. Alapuolellaan se näki kohisevan ja välkehtivän puron, lenteli alemmaksi ja huomasi ihmisrakennuksen, josta villikissa oli kertonut. Kaikkialla oli rauhallista, lukuunottamatta muutamaa kanaa, jotka etsiskelivät matoja. Mutta alempaa puroilta kuului ihmisäänen laulua. Pieni pöllö lensi laulua kohti ja havaitsi naisen, joka täytti vesisankoa.

Pöllö laskeutui eräälle marjapensaalle ja sanoi: "Sinulla on kaunis ääni, paljon kauniimpi kuin minun". Nainen katsahti ylös ja nauroi. Sitten hän puhui pöllölle: "Kuvittelepa, miltä tuntuisi, jos kaikilla olennoilla olisi samat ominaisuudet. Eikö maailmassa olisi silloin pitkästyttävää. Sinä esimerkiksi näet ja kuulet paremmin kuin minä, puhumattakaan lentämisestä." "Ja miksi sinä laulat?", pieni pöllö kysyi. "Haluatko puolustaa ruokaalueesi rajoja kuten rastas?" "Laulan, jotta työ sujuisi minulta helpommin", nainen sanoi. "Ja usein laulan Suuren-äidin-joka-on-luonut-kaiken kunniaksi."

"Missä hän asuu?", pieni pöllö kysyi. "Kaikkialla", nainen sanoi. "Ihmissilmät eivät voi nähdä häntä. Aurinko, kuu ja tähdet ovat vain koristeita hänen asussaan..." "Ja jos minä nyt kertoisin sinulle, että kalat tässä purossa tietäisivät Suuresta-kalasta-joka-on-luonut-

kaiken?", pöllö kuiskasi. "Se ei varmastikaan loukkaisi Suurta-äitiä", nainen sanoi. "Hänellä on sydäntä kaikille olennoille." Pieni pöllö nytkäytteli päätään joka puolelle ja sanoi mietiskelevästi: "Iloitseeko hän, kun laulat hänen kunniakseen?" "Toivon niin", nainen sanoi. "Pyydän häneltä myös monta asiaa. Että majani katto kestäisi monta vuotta, että kanani hautoisivat monta poikasta ja että pysyisimme terveinä, lapseni ja minä..."
"Olet huolissasi asioista, jotka tapahtuvat huomenna?"
"Sen tekee kai jokainen", nainen sanoi. "Tiedätkö, tulee tänään vielä sadetta? Haluaisin saada pyykkini kuivaksi." "Ilma ei tuoksu sateelta", pieni pöllö sanoi, hyvästeli ja lensi pois puroa ylöspäin.

Aurinko paistoi koko päivän ja pieni pöllö otti riittoisia aurinkokylpyjä. Siinä ohessa se pystyi ajattelemaan hyvin. Illalla se lensi unelmavuorten rinteille asti. Kun yö tuli, se näki ikäänkuin kultaisen tähden loistavan puiden lomasta. Se lensi kajastusta kohti ja havaitsi pienen puisen majan. Valonsäteet tulivat seinässä olevasta aukosta ja houkuttelivat yöperhosia sisään. Myös pieni pöllö tunsu valon lumouksen. Se uskaltautui lähemmäksi ja lähemmäksi, kunnes se huomasi istuvansa aukon edessä olevalla kapealla laudalla. Lämmin valo viehätti sitä niin paljon, että se alkoi laulaa pöllöjen rakkauslaulua. Se päästeli kaikenlaisia pöllömaisia ääniä; "Pöllö ikkunalaudallani", syvä ääni sanoi. "Tervetuloa!" Pieni pöllö räpytteli silmiään nähdäkseen valon ulkopuolella olevan ihmisen. Se oli vanha mies.

Pieni pöllö kysyi vanhalta mieheltä: "Mitä sinä teet siellä?"
"Luen", hän sanoi ja pyyhkäisi kädellään lempeästi yöperhosia pois kirjan valkealta sivulta. "Päivä oli minulle aivan liian lyhyt, joten jatkan lukemista lamppuni valossa. Kirja kertoo Suuresta-isästä-joka-on-luonut-kaiken." "Missä hän asuu?", pieni pöllö kysyi. "Kaikkiällä", vanha mies vastasi. "Taivaallisessa valtakunnassa, jota minä en pysty vielä näkemään ja ihmisten sydämissä." "Pyydätkö häneltä jotain huomista varten?", pieni pöllö kysyi. "Kyllä toki", vanha mies sanoi, "mutta enemmän pyydän häneltä anteeksi menneitä aikoja. Elämässäni on tapahtunut niin paljon asioita, joita häpeän tuoda hänen silmiensä eteen. Se askarruttaa minua paljon." "Jos minä nyt kertoisin sinulle", pieni pöllö kuiskasi, "että yöperhoset tietäisivät jotain Suuresta-yöperhosesta-joka-on-luonut-kaiken..." Vanha mies hymyili sääliä. "Miten ne voisivatkaan kuvitella Suuren - isän toisin?" "Ehkä Suurena-äitinä, kuten nainen alhaalla purolla?" Vanha mies rypisti otsaansa.

"Olen kertonut hänelle jo paljon Suuresta-isästä, tosin tuloksetta tähän mennessä, kuten huomautuksesi osoittaa. Toivon kuitenkin, että hän tunnistaa oikean asian jonain päivänä." "Loukkaantuuko Suuri-isä, kun tämä nainen kutsuu häntä Suureksi-äidiksi?", pieni pöllö kysyi. Vanha mies ajatteli pitkään. "Mikä outo kysymys... En usko. Suuri-isä on hyväntahtoinen. Pelkään enemmän, että se loukkaa hiukan minua, hänen uskollista palvelijaansa..." "Älä anna sen painaa sydäntäsi", pieni pöllö sanoi, hyvästeli ja lensi pois.

Seuraavana aamuna pieni pöllö lensi takaisin purolla. Tällä kertaa siellä oli naisen sijasta pieni lapsi. Hän istui rannalla kissa sylissään, heilutteli jalkojaan vedessä ja katseli kaloja. Aurinkoi paistoi lapseen ja kissaan, veteen, kiviin ja ruuhon. Pieni pöllö laskeutui äänettömästi eräälle puunkannolle. Sen terävät silmät pystyivät näkemään kaiken tarkkaan myös kauempaa: Kuinka lapsi paijasi kissaa. Kuinka kissa nautti paijailusta unohtaen jopa kalat. Kuinka aallot välkehtelivät. Pieni pöllö iloitsi kaikesta.

Tiesiköhän lapsikin oman nimen sille ihmeelle, joka on luonut kaiken ja joka antoi auringon paistaa kaikkiällä? Ehkä lapsi ei tiennyt nimeä sille, mutta se istui siinä keskellä sen läsnäoloa, sen pieni pöllö tunsu voimakkaasti. Ja huomina sekä ylihuomina olivat muualla

eivätkä olleet tärkeitä. Ja eilen ja toissapäivänä olivat jossain kaukana menneisyydessä eivätkä merkinneet paljoakaan.

Pieni pöllö käänteli päätään joka puolelle ja muisteli kaikkia nimiä, joita oli annettu tuolle ihmeelle. "Sinä Suuri-pöllö-joka-olet-luonut-kaiken, Suuri-villikissa, Suuri-riikinkukko, Suuri-lepakko, Suuri-hiiri, Suuri-äiti, Suuri-isä, sinua voitaisiin kutsua myös Suureksi-salaisuudeksi-joka-on-aina-nyt", pieni pöllö kuiskasi. Kissa raotti toista silmäänsä ja silmäili pöllöä. "Miksi ei", se miukui laiskasti.

Auringonlaskun jälkeen pieni pöllö lensi takaisin metsään. Se etsi hiirenkoloa, löysi sen ja huusi sisään: "Huu-huu-huu! Kaikki elävä tulee elävästä. Myös jyvillänne on elämänvoimaa!"

Jatkaessaan lentoaan se kohtasi lepakon. "Kuinka hyvin lennätkään", pieni pöllö sanoi. "Jos sinun täytyisi kantaa vatsassasi useampaa kuin yhtä poikasta, olisit kai liian raskas lentonahallesi." "Saattaa olla", lepakko myönsi.

Pieni pöllö liiteli riikinkukon unipuun ylitse. "Itserakas kaveri parka", se ajatteli. "Se kuuluu kaakattajiin siinä missä kanatkin ja kuitenkin se haluaa itselleen useamman kuin yhden unipuun."

Pieni pöllö lensi eteenpäin ja huomasi villikissan vaanimassa eräällä leveällä oksalla. Sen silmät välähtivät, kun se huomasi pienen pöllön. "No, joko olet tullut viisaaksi?", se sähisi. "En kovinkaan paljon, sillä olen pieni ja vielä oppimassa", pieni pöllö sihahti tyytyväisenä.

"Tapasin muuten erään kissan, joka antoi pajata itseään. Eivät edes purossa olevat kalat pystyneet houkuttelemaan sitä lapsen sylistä". "Ennenkuulumatonta", villikissa sähisi. "Jos kaikki olennot olisivat samanlaisia ja tuntisivat samalla tavalla, eikö se olisi pitkästyttävää?", pieni pöllö kysyi. "Eikö ole hyvä, että Suuri-salaisuus, jota sinä kutsut Suureksi-villikissaksi, sallii monia mahdollisuuksia?"

Villikissa vaikeni ja pieni pöllö lensi eteenpäin. Lopuksi se lensi myös vanhempiensa luokse kotipuuhun. Pöllövanhemmat tervehtivät rahisevilla äänillään: "Onko Suuri-pöllö-joka-on-luonut-kaiken antanut sinulle paljon tietoa?"

"Kyllä", pieni pöllö vastasi rauhallisesti. "Ja nyt rupean kertomaan siitä teille ja kaikille olennoille." "Tee se, lapseni", pöllöäiti sanoi. Ja pöllöisä totesi: "Vain ihmisten suhteen sinulla tulee olemaan vaikeuksia. He ovat niin epäuskoisia". Pieni pöllö nyökytteli päätään.

"Minä lennän niin kauan, kunnes löydän jonkun, joka uskoo minua", se huudahti.